

סוג הבחינה: א. בגרות לבתי ספר על-יסודיים
ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים
מועד הבחינה: קיץ תשע"ג, 2013
מספר השאלון: 712,069201

פסיכולוגיה

2 יחידות לימוד

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שתיים.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.

פרק ראשון	—	(25×2)	—	50 נקודות
פרק שני	—	(10×5)	—	50 נקודות
סה"כ	—		—	100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות: כתוב בצורה תמציתית ומדויקת.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון (50 נקודות)

ענה על שתיים מהשאלות 1-4 (לכל שאלה – 25 נקודות).

1. מיכל עברה לבית ספר חדש. בתחילה הנהלים במקום לא היו ברורים לה, והיא המשיכה לאחר לשיעורים, כפי שנהגה לעשות בבית ספרה הקודם. אולם לאחר כמה ימים שבהם לא הורשתה להיכנס לשיעור כי איחורה, החלה מיכל להגיע בזמן ולא איחורה שוב.

א. הגדר את המושג "למידה".

האם התרחשה אצל מיכל למידה? נמק את תשובתך בהתאם להגדרת המושג "למידה".

(12 נקודות)

ב. על פי פיאז'ה, הגדר את המושגים "הטמעה" ו"התאמה".

הסבר באמצעות המושגים האלה את התנהגותה של מיכל.

(13 נקודות)

2. דני נבחר לתפקיד יושב ראש מועצת התלמידים בבית ספרו. במסגרת תפקידו הוא משמש מנהיג של תלמידי בית הספר.

א. על פי רוג'רס, ציין והסבר את המניע העיקרי להתנהגות האדם.

הדגם כיצד מניע זה יכול לבוא לידי ביטוי בפעילותו של דני כיושב ראש מועצת התלמידים.

(12 נקודות)

ב. דני תומך בהנהגת תלבושת אחידה בבית הספר, אך תלמידים רבים בבית הספר מתנגדים לכך.

ציין שני גורמים הקשורים בשינוי עמדות, והסבר כיצד דני יכול להשתמש בכל אחד מהם

כדי לשכנע את ציבור התלמידים לקבל את עמדתו. (13 נקודות)

3. לקראת המשחקים האולימפיים ספורטאים מתאמנים שעות רבות בכל יום, והם מוותרים על

חיי חברה, לימודים ובילוי עם המשפחה.

א. על פי מודל הגירויים, ציין והגדר שני גורמים אפשריים ללחץ.

הסבר כיצד כל אחד מהגורמים שצינת תורם ללחץ שהספורטאים חווים בתקופה שלפני

המשחקים האולימפיים. (15 נקודות)

ב. הסבר כיצד אפשר לגרום לספורטאים להתמיד באימוניהם גם לאחר סיום המשחקים

האולימפיים, באמצעות התניה אופרנטית. בתשובתך ציין והגדר מושג אחד מהתאוריה

של ההתניה האופרנטית. (10 נקודות)

המשך בעמוד 3

4. עובד משתמש בציד המשרדי שבמקום עבודתו לצרכיו הפרטיים, ומתרץ את התנהגותו בכך שהמשכורת שהוא מקבל אינה תואמת את השקעתו בעבודה.
- א. על פי פסטינגר, הגדר את המושג "דיסוננס קוגניטיבי".
- הסבר מדוע העובד חש דיסוננס קוגניטיבי, וכיצד תירוץ ההתנהגות מסייע לו. (13 נקודות)
- ב. על פי פרויד, ציין שני סוגים של חרדה, והסבר כיצד כל אחד מהם יכול לבוא לידי ביטוי אצל העובד. (12 נקודות)

פרק שני (50 נקודות)

ענה על חמש מהשאלות 5-14 (לכל שאלה – 10 נקודות).

5. תאר את מהלך המחקר של שריף על התנועה האוטו-קינטית, את תוצאות המחקר ואת המסקנה הנובעת ממנו.
6. יואב הזמין מנה במסעדה שנמצאת בחוף הים. כאשר הוא אכל ממנה הוא נתקף בחילה. מאז בכל פעם שיואב מגיע לחוף הים הוא נתקף בחילה.
- הסבר את תגובתו של יואב באמצעות התניה קלאסית. בהסברך השתמש במושגים המתאימים.
7. על פי פרויד, אחד מתפקידיו של האגו (האני) הוא לפשר בין דרישות האיד (הסתמי) ובין דרישות הסופר אגו (האני העליון).
- הסבר כיצד השימוש שהאגו (האני) עושה במנגנוני הגנה מסייע לו בתפקידו זה.
8. ציין שני קריטריונים להשוואה בין תאוריית הדיסוננס של פסטינגר ובין תאוריית הדיסוננס של היידר.
- השווה בין שתי התאוריות על פי שני הקריטריונים שצינת.
9. לפניך טענה:
- עונש אינו יעיל להכחדת התנהגות לא רצויה.
- הצג נימוק אחד מסוג הסבר המבסס את הטענה או מפרך אותה.

10. על פי פיאז'ה, יש שתי יכולות חשיבה שהן תנאי ליכולת שימור. ציין והגדר את שתי יכולות החשיבה האלה, והדגם כיצד כל אחת מהן מהווה תנאי לאחת מיכולות השימור. בתשובתך ציין את יכולת השימור שאתה מתייחס אליה בדוגמה.
11. תאר את מהלך המחקר של שכטר על הצורך להיות אהוד ומקובל, את תוצאות המחקר ואת המסקנה הנובעת ממנו.
12. על פי פרויד, יש במבנה האישיות שלושה רכיבים — איד (סתמי), אגו (אני), סופר אגו (אני עליון). כל אחד מן הרכיבים מופיע בשלב אחר בהתפתחות. לכל אחד מן הרכיבים: ציין באיזה שלב בהתפתחות הוא מופיע, כתוב מהו העיקרון שהוא פועל על פיו, והסבר כיצד רכיב זה משפיע על ההתנהגות.
13. תאר את המחקר של פרידמן ורוזנמן על טיפוס A ועל טיפוס B, ופרט את תוצאות המחקר בנושא מאפייני הטיפוסים. מהי הטענה שמחקר זה מבסס?
14. רונן ורויטל נרשמו ללימודים בבית ספר לרפואה, ושניהם נדחו. רויטל החליטה להירשם שוב בשנה הבאה, ואילו רונן החליט לוותר לגמרי על לימודים אקדמיים. על פי רוג'רס, הסבר את ההבדל בין ההתנהגות של רויטל להתנהגות של רונן לאחר שנדחו מבית הספר לרפואה. בהסברך השתמש במושג אחד מהתאוריה של רוג'רס.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך